

TENEN

22. årgang nr. 4 – 2011/2012

Indhold:

Tekstilformidleruddannelsen Håndarbejdets Fremme	side 3
Manderollen fra rokokoen til i dag	side 11
Eventyr i børnehøjde	side 12
TENENs sommerudflugt til Det Kongelige Teater	side 13
Referat af TENENs generalforsamling 2012.	side 14
Tekstilgraffiti i det offentlige rum.	side 15
Bog anmeldelser	side 17
Noter	side 22
Telefonliste for TENENs bestyrelse mv.	side 23
Bagsiden: ARoS/ catch12	side 24

QR-koden henviser til dette bladnummers side på Internet.

TENEN Dansk Tekstilhistorisk Forening

Formand: Annet Laursen Skjelsager, Dorthesvej 2, 3520 Farum, telefon 44 95 05 55

Næstformand: Lone de Hemmer Egeberg, Teglgården 66 st.th, 3460 Birkerød,
telefon 45 81 05 05

Kasserer: Bent Bille, Søndergade 66, 5620 Glamsbjerg, telefon 64 72 15 65

REG.NR. 1551 GIROKONTO 143 01 30 • SWIFT-BIC: DABADKKK IBAN: DK23 3000 0001 4301 30

Medlemsskab tegnes hos kassereren. I 2012/2013 er prisen pr. år 250 kr.

Husstandsmedlemsskab koster 300 kr.

Medlemmer får tilsendt tidsskriftet TENEN.

TENEN – Danish Society for Textile History – Verein für Dänische Textilgeschichte

Tidsskriftet **TENEN**

Redaktion: Annet Laursen Skjelsager, Dorthesvej 2, 3520 Farum, telefon 44 95 05 55,

ePost silke-annet@silke-annet.dk • Vibeke og Frits Lilbæk, telefon 23 92 42 85,

ePost vofl3450@gmail.com

Sats og billedbehandling: Frits Lilbæk • Digitaltryk: VesterKopi • ISSN: 0906-9526

Copyright © TENEN og forfatterne • 15.06.2012

TENEN udkommer fire gange om året – sidst i månederne august, november, februar og maj. Deadline for redaktionelt stof er seks uger for eller efter aftale med redaktionen.

Artikler og indlæg sendes til redaktionen

fx med ePost – eller evt. maskinskrevet med brevpost. Tekst og illustrationer adskilt.

Annoncepriser: 1/1 side: 525 kr. 1/2 side: 300 kr. 1/4 side: 185 kr. 1/8 side: 135 kr.

Ældre numre af TENEN kan købes ved henvendelse til foreningens kasserer
– så længe lager haves. Prisen er 65 kr.

Ændring af sendeadresse meddeles til kassereren.

Internet: <http://tenen-dk.homeunix.org/tenen>

Tekstilformidleruddannelsen Håndarbejdets Fremme

I 2006 fusionerede en lang række seminarier og skoler og blev til Professionshøjskolen UCC. Ved samme lejlighed afskaffede man betegnelsen seminarium, fx hedder N. Zables Seminarium nu Læreruddannelsen Zable og Håndarbejdets Fremmes Seminarium hedder Tekstilformidleruddannelsen, Håndarbejdets Fremme.

Historien om Tekstilformidleruddannelsen, Håndarbejdets Fremme har rødder helt tilbage til dannelsen af Selskabet til Haandarbejdets Fremme i 1928. "Det var på et Møde den 20. marts 1928, at en Kreds af haandarbejdsinteresserede Damer og Herrer enedes om at stifte Selskabet til Haandarbejdets Fremme med det Formål at skabe en Fornyelse af det danske Haandarbejde og derigennem samtidig at skaffe et Biehverv for de Kvinder, der af Hensyn til Hjemmets Arbejde og Pligter ikke vil paatage sig Arbejde udenfor hjemmet." Sådan beskrives selskabets tilblivelse i foreningsbladet fra 1934¹. Bestræbelsen var en samling og fornyelse inden for dansk håndarbejds-kunst, som kunne bruges til at skabe en levende håndarbejds-kultur med såvel privat forbrug som salg af produkter for øje².

Selskabet tog forskellige initiativer for at udvikle den danske tekstile håndarbejdstradition: For det første nedsatte selskabet en bedømmelseskomite til at sikre standard og kvalitet. Til komiteen knyttedes kunstnere, som udformede modeller til produktion og til salg til medlemmer (den bedst kendte er vel nok broderitegneren Gerda Bengtsson (1900–1995), hvis blomstermotiver er blevet indbegrebet af Haandarbejdets Fremme). For det andet startede selskabet en serie af store udstillinger. Forud for udstillingerne gik indsamling af gamle håndarbej-

der, som dannede grundlag for udvikling af modeller og mønstre, materiale og garner. For det tredje åbnede selskabet butikker med salg af egne produkter, og endelig som det fjerde blev der sat undervisningsaktiviteter i gang, i første omgang undervisning i broderi³.

Det var nødvendigt at uddanne syersker til at udføre modellerne. Det krævede, at man forstod tegningen, havde kendskab til de forskellige sting og sans for farver. Det var nødvendigt med broderitegnere, som kunne kopiere de gamle museumsstykker og give dem form efter samtidens krav. Desuden var der brug for foredragsholdere, instruktører og undervisere landet over. En kursusvirksomhed på denne baggrund fandt sted dels i Kunstindustrimuseets Kunsthåndværkerskole i Bredgade 66, dels i selskabets egne lokaler i Pilestræde⁴.

I et af selskabets blade fra 1939⁵ fortælles om den 2-årige uddannelse inden for broderi: Formålet var at hjælpe til med at bevare "det gode, gamle, danske Broderi i dets oprindelige Skikkelse"⁶. Der undervistes ud over broderiteknik i materialelære, tegning, kunststopning, knipling, strikning og kunsthistorie. I dette år udvidedes uddannelsen med et tredje år, hvor eleverne undervistes i prikning, overføring, montering og linnedsyning; der var også undervisning i guldbroderi – for dem, der ønskede beskæftigelse

ved uniformsbroderi og broderi på kirkelige tekstiler. To elever afsluttede dette år den 2-årige uddannelse. Den ene fik job i Magasins broderiafdeling, den anden fortsatte på tredje år. Der var fremtidsmuligheder for de uddannede, som ofte selv gik videre med at undervise, fx på højskoler, efterskoler og ungdomsskoler rundt i landet, hvor der var "vaagnende Interesse for smukt Haandarbejde"⁷.

Bredgade 74

I 1941 flyttede skolevirksomheden til Bredgade 74, der tilhørte Kunstindustrimuseet. Der var brug for mere plads: såvel uddannelsen, der sigtede mod tekstilt erhverv og mod uddannelse af lærere til aftenskoler m.v., som selskabets kursusvirk-

somhed var vokset. Husholdningsseminarierne havde henvendt sig og bedt skolen oprette kurser i håndarbejde for husholdningslærere, og forskellige aftenskoler henvendte sig for at få oprettet pædagogiske kurser for deres håndarbejds lærere.

I en lille artikel beskrives selve bygningen: "Indenfor Kunstindustrimuseets Mure i den såkaldte Direktørbolig har der således udfoldet sig et helt nyt og summende Liv. Selskabet til Haandarbejdets Fremme har her efter Aars Ønsker skabt en Skole, der i løbet af de kommende Aar forhaabentlig vil vise sine Virkninger ude omkring i Landet.

Straks naar man kommer inden for i den fornemme Bygning, budt Velkommen af de fine klassiske Palmer, der er indsebet i Forstuens

Bredgade 74 i 2012 – set gennem porten fra Designmuseets forplads.

Spejle, fanges Øjet af lyse, lette Farver, den hvide, festlige Trappe med den gule Løber og den flisebelagte Hal, der fører ind til de store Klasseværelser, hvor man bag lange, haandvævede Gardiner, gulstribede, rødtribede, grønstribede efter de forskellige Værelser, ser ud i Museets Gaarde med de gamle Træer. Yndige Omgivelser; men det spændende foregaar dog indendørs. Her er Huset delt i Værksteder og Skoler.

Først er der Selskabets 2-aarige Skole, der nu bliver videreført under større Forhold og udvidede Former. Så er der Skolen for unge Husholdningslærerinder, der her faar en grundig Undervisning baade pædagogisk og praktisk, samtidig med, at de gennem de smukke Interiører og Aanden i hele Skolen, der bygger på al Danmarks gamle Textil- og Broderikultur, faar Indtryk, der gennem dem vil sætte sine Spor i den næste Generation, naar de som Lærerinder spredes over Landet.

Flere af de unge Lærerinder kan i Studietiden bo på Skolen i nydeligt indrettede Værelser og selv lave deres Mad under de bekvemste Forhold ...

Som Lejer i Kunstindustrimuseet har Skolen ydermere den store Fordel at have Adgang til den gamle Grønnegaard i Museets Midte, og her, under de lange Rækker af Lindetræer paa det grønne Græs og ved Bordene langs Muren nyder Elever og Lærere Frokosten og Cigaretten, et sjældent Frikvarter midt i en Storstad.

Denne Skole, der forener et saa maaltbevidst Arbejde med ualmindelig gode og charmerende Arbejds-

forhold, vil sikkert ikke forgæves kalde paa Elever”⁸.

Og der kom mange elever til skolens forskellige uddannelsesaktiviteter. Den 2-årige uddannelse var udvidet med et tredje år, hvor eleven kunne gå videre med enten broderi og tegning eller med kjolesyning; det specielle kursus for husholdningslærerinder og det pædagogiske kursus for aftenskolelærere blev i 1952 gjort til en 2-årig uddannelse; der blev oprettet et pædagogisk kursus for dameskræddere og et kursus for unge piger i Hjemmets Syning af 6-10 måneders længde, “hvor man lærer at klare hjemmets røgt og pleje. Der undervises i kjolesyning, linnedsyning, syteknik, børnetøjssyning, drengetøjssyning og broderi. Desuden i en del teoretiske fag som: stofberegning, kalkulation, materialelære, kunst- og dragthistorie, samt boliglære”⁹.

Desuden var der en betydelig kursusaktivitet. I bladet i 1954 kan man således læse, at der i det forløbne år var uddannet 5 broderilærere og 16 kjolesyningsslærere, på de andre dagkurser havde der været 54 elever og på de korte kurser i kjolesyning, broderi, knipling og børnetøjssyning ikke færre end 465 elever. Der havde også været et godt besøgt broderihold for små piger. Året sluttede med udstilling af elevarbejder på alle husets 3 etager. En mannequin-opvisning fremviste ikke mindre end 120 kjoler og enkelte frakker¹⁰.

På dette tidspunkt var håndarbejde det mest udbredte fag i aftenskolen, så der var behov for uddannede lærere. Man var ikke i tvivl om, at uddannelse af håndarbejsslærere var en samfundsmæssig opgave: Agne-

te Wöhtz skriver i bladet i 1958 "At bibringe de tusinder af elever, som søger aften- og ungdomsskolernes håndgerningsundervisning, virkelig færdighed i kjolesyning og hjemmets syning er en krævende opgave, men en opgave, hvis lykkelige løsning kan få stor økonomisk og kulturel betydning"¹¹.

Alligevel sukker skolens leder Else Margrethe Maarbjerg i en artikel fra 1959: "Desværre må man sige, at faste stillinger for håndarbejds lærerinder er der ikke mange af. Nogle kommer til husholdnings-, ungdoms- eller højskole, dette gælder især dem, der også kan undervise i gymnastik. Men den meste voksenundervisning foregår på aftenskoler, er altså sæsonarbejde. Endnu er det sådan, at man må sige, at for en ung kvinde, der gifter sig, er det et interessant bierhverv; men skal man leve af det, kræves der en stor arbejdsindsats, ofte må lærerinden undervise et nyt sted hver aften"¹². Else Margrethe Maarbjerg argumenterer for, at en pædagogisk håndarbejds læreruddannelse burde være et lovmæssigt anliggende, lige som husholdningslæreruddannelsen allerede var det. Men der skulle gå endnu 20 år, før der kom en lov om pædagogisk uddannelse af håndarbejds lærere.

I 1976, da Jonna Graves blev forstander for Haandarbejdets Fremmes Skole og Seminarium, drev institutionen en 2-årig seminarieuddannelse, et 10-måneders kursus under lov om husholdningsskoler i Hjemmets Syning samt eftermiddags- og aftenkurser under fritidsloven. 10 måneders kurset blev i 1974 til en selvstændig håndarbejds skole, som flyttede over på den anden side af

Bredgade – og siden hen til Holte - nu med navnet Tekstilskolen.

Den 2-årige seminarieuddannelse var delt i et seminarium for beklædning og et for broderi. Uddannelsen rummede fællesfag for begge linjer: pædagogik, psykologi, undervisningslære, kunst- og kulturhistorie, samtidsorientering, tekstillære, dragthistorie, farvelære og komposition.

Broderiseminarieret omfattede: broderiteknik, selvstændige arbejder og tegning (akvarel- og broderitegning). Beklædningsseminarieret omfattede syteknik, selvstændige arbejder, tilskæring og mønsterformning.

Inden for alle fag var der undervisningsøvelser, hvor 2. årseleverne underviste 1. årseleverne. Der var på dette tidspunkt 67 elever på seminarieuddannelsen. Den studerende betalte 350 kr. om måneden for undervisningen, men kunne til gengæld få SU og en statsstøtte på 1100 kr. til nedbringelses af uddannelsesafgiften. Seminarieret modtog statsstøtte på samme måde som højskoler og aftenskoler.

Loven 1979

Op her stod så Håndarbejdets Fremmes Seminarium, da loven om uddannelse af håndarbejds lærere blev vedtaget i 1979¹³. Gevinsten ved loven var først og fremmest, at undervisningen nu var gratis for den studerende. Dernæst lå der en anerkendelse af, at en tekstil læreruddannelse var et samfundsanliggende som krævede lovgivning. Indholdsmæssigt var loven ikke en nyskabelse, men en legitimering af den uddannelsesaktivitet, som seminarieret havde bedrevet i årevis.

I kraft af den nye lovgivning kunne seminariet optage flere studerende, og i 1981 lejede seminariet sig ind i endnu et smukt gammelt hus beliggende i Bredgade 76A. Uddannelsen var op igennem 80-erne organiseret i 2 stamhold med hver 26 studerende, hovedfag broderi eller beklædning, tilvalgsfag billedvævning, knipling, hånd- og maskinstrikning, læder/skindarbejde og tekstiltryk. Der undervistes i 3 beklædningsklasser og 1 broderiklasse. Uddannelsen varede nu 2 1/2 år. Timefordelingen på uddannelsen så således ud: Pædagogik 100 timer, Psykologi 120 timer, Undervisningslære 140 timer, Samfundskundskab 100 timer, Kultur- og kunsthistorie 160 timer, Materialelære 100 timer, Farvelære 50 timer, Hovedfag (beklædning eller broderi) 480 timer, Tilvalgsfag (fx læder- og skind) 140 timer, Tilvalgsfag (fx tekstiltryk) 170 timer, Dansk 80 timer, Studieintroduktion 30 timer, Udstillingsteknik 30 timer, Uddannelses- og erhvervsorientering 30 timer¹⁴.

Kontinuiteten var sikret. Men i det omgivende samfund var der ikke længere det samme behov for at lære at fremstille håndarbejder og beklædning til hjem og familie. Kvinderne var kommet på arbejdsmarkedet, at sørge for en familie indebar ikke længere, at man selv fremstillede ting – det var lige så godt at skaffe fornødenhederne ved køb – varerne var billige og ok kvalitet. Det behov, der var for håndarbejds-mæssigt at skabe tekstiler, handlede nu snarere om selvudfoldelse og personlig ekspressivitet. Det var det, der drev værket både for de studerende og for de folk, som fortsat søgte læring ved aften-

skoler, højskoler o.l. Derfor var der ikke mindre interesse for selve uddannelsen, men der var ikke længere så meget gang i håndarbejde som undervisningsvirksomhed.

Den ny lov i 90-erne

I 1990 blev uddannelsesbestemmelserne revideret¹⁵. Intentionen var at gøre uddannelsen bredere, så de studerende kunne opnå kompetencer i forhold til mere forskelligartede job – ikke kun lærerjobbet i højskole- og aftenskoleregii.

På Håndarbejdets Fremmes Seminarium tolkedes loven som en specialisering tekstilfagligt set: før havde den studerende valgt et hovedfag og to tilvalgsfag, nu skulle den studerende kun vælge to tekstile håndværksfag. Håndarbejdets Fremmes Seminarium indførte ikke nye håndværksfag, sådan som andre håndarbejdsseminarier valgte at gøre, men holdt sig til de kendte tekstile fag. Seminariet havde her sin ekspertise og ønskede ikke at slippe sine historiske rødder på dette punkt. Stedets indretning og ressourcer var af en sådan beskaffenhed, at der ikke var belæg for udvidelser eller indførelse af andre fagområder.

Men at uddannelsen fik bredere sigte kunne naturligvis mærkes; viften af beskæftigelsesområder bredtes ud i kraft af den erhvervsrettede praktik, der indførtes i uddannelsens slutning. De studerende benyttede praktikken til at få indblik i forskellige verdener: teater, film, medier, museer, kulturhuse – og især den lille selvstændige design- og butiksvirksomhed. Så selv om seminariet fastholdt, at uddannelsen var en læreruddannelse i forhold til voksen- og unge området, så kunne

*Fredericiagade
21 i 2012.*

*Det hvide A. N.
Hansens Palæ
er fra 1835 og
den nyere glas-
bygning fra
1950-erne.*

en dygtig håndarbejds lærer selvfølgelig godt bruge sine kvalifikationer til igangsætning af egen virksomhed eller til engagement i andre kulturelle foretagender og tilbud.

Kontinuiteten var stadig seminariets særkende – men den blev mødt af de studerendes krav om mere ekspressiv udfoldelse, mere individualitet, flere søgeprocesser, og hele tiden spørgsmålet om, hvad det var for kompetencer, den studerende skulle opnå i forhold til et meget broget og svingende arbejdsmarked.

Ekspressiviteten fandt bl.a. vej i de mange kulturprojekter, som seminariet deltog i løbet af 90-erne: København Kulturby 96, Københavns Kulturnat, Håndarbejds Dag, medvirken ved diverse museers udstillinger og aktiviteter: Postmuseet,

Frilandsmuseet, Kunstindustrimuseet, arrangementer i samarbejde med Miljøministeriet, udstillinger i samarbejde med butikker og større virksomheder.

Fredericiagade 21

I samme periode forøgedes seminariets studentertal kraftigt. Fra 1994 og frem til 2001 blev der optaget 90 studerende om året. I 1994 flyttede seminariet til Fredericiagade 21, det store, hvide palæ fra 1836, som ligger ud til Bredgade, og den nyere glasbygning fra 50-erne beliggende i Fredericiagade. Samtidig udvidedes med uddannelsesaktiviteter under Åben Uddannelse, lige som seminariet fik tilladelse til at oprette en diplomuddannelse i tekstilformgivning. Seminariet indførte IT, hvor

den studerende kunne vælge mellem beklædning som håndværkslinje eller teknologilinje, og i 2001 omstruktureredes studieordningen til at bygge på tre linjer: Tekstilformgivning, Couture, Tekstil & IT. Strukturen brød med det gamle system med et stort og et lille tekstilt speciale og indførte med de nye linjer en mere tværfaglig tilgang til tekstilerne.

Da Jonna Graves gik fra i år 2000, kunne hun aflevere en stor og godt fungerende uddannelsesinstitution til den nye rektor Madeleine Wirenfeldt (rektor frem til 2008). Og ingen havde troet, at seminariet blot 4 år senere - efter Danmarks Evalueringsinstituts evaluering af håndarbejds læreruddannelsen¹⁶ og undervisningsministeriets hårdhændede

afvikling af næsten hele området – var reduceret til en tredjedel.

Frederiksborggade 32

Det var kun takket være Madeleine Wirenfeldts indædte kamp med myndighederne for uddannelsens overlevelse, at Håndarbejdets Fremmes Seminarium – i lidt forpjuket tilstand – rykkede ud af de stilfulde omgivelser i Fredericiagade til de lidt mere lavloftede – men til gengæld rigtig, rigtig hyggelige - lokaliteter i Frederiksborggade. Det var i 2004.

Som en del af de nye rammer fik Håndarbejdets Fremme en dimensionering på optaget på ca. 30 nye studerende om året – det var en nedtur – og en ny uddannelsesbekendtgørelse: en 3½-årig profes-

Frederiksborggade 32 i 2012. Tekstilformidleruddannelsen, Håndarbejdets Fremme holder til i etagerne over sportsforretningen.

sionsbacheloruddannelse – det var et løft¹⁷. Men der var ikke tale om et brud, mange af den tidligere uddannelses kerneelementer omkring det gode håndværk inden for beklædning, broderi og tekstiltryk blev klart ført videre i den nye uddannelse.

Det nye i professionsbacheloruddannelsen – nu med uddannelsesleder Birgitte Kirstein ved roret - er først og fremmest, at den studerende stilles over for et krav om øgede studier i de sammenhænge – kulturelle, kommunikative, kunstneriske, erhvervsmæssige – som tekstiler fungerer i. Dernæst er der øgede krav til de studerendes udvikling af egne kommunikative kompetencer, både skriftlige, mundtlige og visuelle kommunikationsformer skal beherskes. Og endelig stilles der store krav om selvstændigt arbejde i løsningen af projekter og opgaver – der er ikke færdige løsninger, den studerende skal arbejde med egne bud på løsning af problemstillinger, skal kunne styre egen arbejdsproces, kunne redegøre for proces og begrunde valg og fravalg, for til slut at kunne stille op til omgivelsernes spørgsmål, kritik og vurdering. Det gode håndværk er ikke ude af billedet. Den håndværksmæssige dygtighed er forudsætningen for, at den studerende kan skabe tekstile udtryk og former – ikke med krav om en bestemt æstetik, bestemte holdninger eller forhåndsbestemte løsninger – men med krav om, at den studerendes produkt beror på faglige begrundelser, dokumentation af proces og undersøgelse af konteksten.

Med den seneste justering af uddannelsens bekendtgørelse fra 2011

er titlen ændret til: Professionsbachelor i tekstildesign, -håndværk og formidling. I daglig tale kaldes de studerende tekstilformidlere. I formålet med uddannelsen genkender man det gamle selskabs idéer om at hente inspiration i tekstilernes historiske udtryk for på den baggrund at være nyskabende og kvalitetssikrende – formålet er at kvalificere den uddannede til selvstændigt, at tilrettelægge, planlægge og gennemføre opgaver i relation til design og udførelse af tekstile produkter samt at bevare, udvikle og formidle de tekstile håndværksfag og deres kulturtraditioner.¹⁸

Fra 2010 har Håndarbejdets Fremme fået tilladelse til at øge optagetallet til 53 nye studerende om året og lejet sig ind i flere lokaler på Frederiksborggadeadressen ... mærker man ikke en vis sejlivethed?

*Trine Andresen og Bente Bang
undervisere ved Håndarbejdets Fremme*

Note: De små tal i teksten henviser til en kilde-liste, som kan downloades fra dette bladnummers side på Internet.

Manderollen fra rokokoen til i dag - set af en tekstilformidler

I efteråret 2011 blev jeg færdiguddannet fra Håndarbejdets Fremme med en professionsbachelor i tekstildesign, -håndværk og formidling. I mit bachelor-projekt valgte jeg at arbejde med herremoden, med det for øje at dykke ned i modehistorien. Jeg har længe været fascineret af historiske dragter og især af mandsdragten der f.eks. i rokokoperioden var særdeles pyntet. Med udgangspunkt i begrebet "den metroseksuelle mand", valgte jeg at undersøge den moderne mands rolle i samfun-

det og beklædningens betydning herfor.

Ikke siden rokokoen har manden været så pyntet og feminin i sin fremtræden som den metroseksuelle mand er i dag.

Er grænserne mellem mand og kvinde væk? Hvad er den moderne mands rolle? Er der ikke længere en tydelig opdelte herremode og damemode? Spørgsmål som disse lå til grund for min problemstilling, som endte således:

Hvordan kan jeg skabe en herrejakke med udgangspunkt i rokokoen herremode, som repræsenterer den moderne mands rolle i samfundet, og som refererer til nutidens metroseksuelle mand?

Som svar på dette endte jeg ud med en beklædningsdel der indeholder følgende elementer:

Justeaucorps-lignende jakke fra rokokoen, med en silhuet der giver en feminin mandekrop, hvilket er kendetegnet ved den metroseksuelle mand. En kropsnær pasform som viser kroppen frem og refererer til manden som sexsymbol. Jakken er pyntet og har et feminint udtryk, hvilket refererer til den metroseksuelle mand. Brysttrekanten er symbol på mod og styrke. Reverskraven er symbol på mandig styrke og beskyttelse, og repræsenterer den traditionelle mand. Blomsterbroderierne er symbol på de feminine værdier og derfor den bløde mand. Og sidst men ikke mindst repræsenterer uniformsknapperne machomanden.

Louise Larsen

Foto fra afgangsudstillingen "Silhuetter" i Hofteateret januar 2012

Eventyr i børnehøjde

Kan en tekstil beklædningsdel bruges til undervisning i dansk? Ja, det kan den!

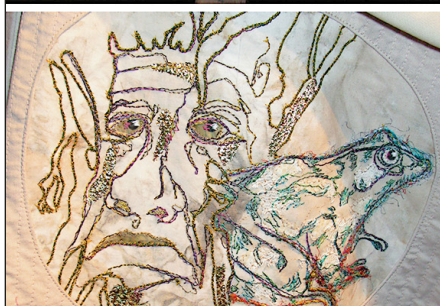
Som mit afsluttende projekt som Professionsbachelor i tekstildesign, -håndværk og formidling ved Håndarbejdets Fremme, skabte jeg en "fortællerkappe" som skulle kunne bruges i danskundervisningen i en 2. klasse, når de skulle lære om genre eventyr.

I min undersøgelse fandt jeg ud af, hvor vigtig en rolle sanselæring har, når det drejer sig om det at lære at læse og skrive. Derfor blev min kappe sammensat af mange forskellige tekstile materialer med bløde, ru, grove og glatte overflader, så især berøringssansen kunne blive udfordret. Dekorationerne på kappen er forskellige udvalgte elementer, der går igen i de fleste folkeeventyr; der er et hus, der kan laves om til et slot på den ene skulder, en drage i hættens, der kan åbne og lukke sit øje og under nogle klapper er der broderier med prins/prinsesse/gammel kone (heks)/frø/trold/skov og tallet 3. Derudover er der nogle bjælder, der kan ringe hver gang der sker noget magisk. Det hele er holdt i afdæmpede farver, så eleverne selv skal forestille sig det meste og kappen mere bruges som hjælpemiddel til at fremme ideer og fortællelyst, end til et specifikt eventyr.

Her ses nogle billeder af kappen og nogle af broderierne. Se gerne mere <http://www.charlottebergstrom.com.blogspot.com>

Charlotte Bergstrøm

Fotos i forbindelse med afgangsudstillingen "Silbuetter" i Hofteateret januar 2012

FAKTABOKS:

Selskabet Haandarbejdets Fremme *bedder nu* Foreningen Haandarbejdets Fremme.

Haandarbejdets Fremmes Seminarium *bedder nu* Tekstilformidleruddannelsen Håndarbejdets Fremme.

Haandarbejdets Fremmes Skole *bedder nu* Tekstilskolen.

Foreningen Haandarbejdets Fremme er etableret i 1928. Indtil 1996 indgik butikdrift og fremstillingsvirksomhed samt skolevirksomhed også i dens aktiviteter.

<http://haandarbejdetsfremme.info>

Tekstilformidleruddannelsen Håndarbejdets Fremme er et uddannelsessted under Professionshøjskolen UCC som uddanner til tekstilformidler – professionsbachelor i tekstil-design, -håndværk og formidling. Det er en mellemlang videregående uddannelse.

<http://tekstilformidler.ucc.dk>

Textilskolen i Holte er en forberedende designskole - halvt eller helt år på 10. klasseniveau. Privat selvejende institution under Ministeriet for Børn og Undervisning. Prisniveau 35000 kr. for et år.

<http://textilskolen.dk>

UCC er en forkortelse af "University College Capital" og hører under Uddannelsesministeriet. UCC er oprettet jf. lov om professionshøjskoler vedtaget af folketinget i 2007.

<http://www.ucc.dk> – <http://da.wikipedia.org/wiki/Professionshøjskole>

Invitation: **TENENS sommerudflugt til Det Kongelige Teater**

Vi mødes ved Det kongelige Teaters sceneindgang August Bournonvilles Passage 8, København, fredag den 17. august 2012 kl. 14:15.

Vi bliver hentet af Tine Sander, og hun vil forestå en rundvisning i værkstederne på Gamle Scene. Desværre er de gamle kostumer for tiden ikke på teatret. De er pt. opbevaret uden for teatret grundet reparation af taget, så vi kan kun håbe på at der kan blive besøg igen senere. Rundvisningen i værkstederne tager en god times tid.

Samme dag er der Kunsthåndværkermarked på Frue Plads fra

kl. 10 til 19. Det kan anbefales at besøge markedet før eller efter rundvisningen på Det kongelige Teater.

Forbered dig gerne ved at læse eller genlæse artiklen om Tine Sander og kostumernes verden i TENEN 22. årgang nr. 2 2011/2012.

➡ Prisen for deltagelse er 30 kr. for medlemmer og 40 kr. for gæster. Tilmelding sker efter først-til-mølle princippet – der er plads til ca. 20 personer på rundvisningen.

➡ Tilmeld dig senest 1. august 2012 til Vibeke Lilbæk

mail: vofl3450@gmail.com
eller tlf.: 23924285

Referat af TENENS generalforsamling 2012

... den 10. marts i Værløse Kirke

1. Valg af dirigent: Bestyrelsen foreslog Vibeke Ervø. Der var ingen andre forslag, hvorefter hun blev enstemmigt valgt.
2. Navneopråb: Til dagens arrangement var mødt 20 deltagere, heraf var de 18 stemmeberettigede.
3. Formandens beretning: Årsberetningen var trykt i TENEN nr. 3 – 2011/2012. Der var ingen bemærkninger eller tilføjelser til årsberetningen.
4. Beretningen blev godkendt.
5. Indkomne forslag, der har betydning for budget: Der var ikke indkommet forslag af betydning for budgettet.
6. Fremlæggelse af revideret regnskab og budget: Kassereren forelagde regnskabet. Som det fremgår heraf, har den kontingentforhøjelse, der blev vedtaget på generalforsamlingen sidste år, vist sig at være tilstrækkelig til, at vi har opnået et overskud. Medlemstallet er nogenlunde uændret, idet de fleste udmeldelser skyldes naturlig afgang og tilgangen af nye medlemmer stort set opvejer afgang. Herefter blev regnskabet godkendt. Budgettet for det kommende år blev forelagt og godkendt.
7. Fastsættelse af kontingent: På baggrund af årsregnskabet foreslog bestyrelsen uændret kontingent, hvilket blev vedtaget.
8. Valg til bestyrelsen: På valg var Lone de Hemmer Egeberg, Lis Slottved, Vibeke Lilbæk og Maj Ringgaard. Der var ingen andre kandidater til bestyrelsen og alle havde erklæret sig villige til genvalg, hvorefter alle således blev genvalgt.
9. Valg af revisor, revisorsuppleant samt 2 bestyrelsessuppleanter for 1 år: Genvalg af Margit Ambeck til revisor, Hanne Schneller til revisorsuppleant samt Hanne Frøsig Dalgaard, Anni Bloch og Susanne Lervad til suppleanter.
10. Indkomne forslag: Der var ikke indkommet nogen forslag.
11. Eventuelt.: Vibeke Ervø er bestyrer af TENENS arrangements- og udstillingskalender, som foreligger på løbsblad og på internettet. På denne måde er det muligt at tilføje nye oplysninger helt frem til trykkedatoen. Kalenderen omfatter tiltag i Danmark og det sydlige Sverige, men hun ville gerne vide om hun skulle medtage arrangementer og udstillinger i det øvrige udland. Efter at flere medlemmer havde udtrykt sin tilfredshed med listen, enedes man om grundlæggende at fortsætte som hidtil, men hvis der er plads, så vil man også gerne have mulighed for at modtage orientering om arrangementer andetsteds.
Lis Slottved, som bestyrer TENENS mailservice ønskede ligeledes forsamlings mening om dette tiltag, som der også var tilfredshed med, og som derfor fortsætter uændret.
Vibeke Lilbæk informerede om redaktionens nye initiativ med at indsætte en QR-kode på bladets side 3. Det bliver således muligt på sin smartphone direkte at gå til bladnummerets egen side på Internet.
Lis Slottved orienterede om sommerens rejse til Slesvig-Holsten.

Vibeke Lilbæk fortalte lidt om baggrunden for hovedartiklen i det seneste nummer af bladet, der handlede om Silkefabrik Nr. 1 i Suzhou i Kina. Ud fra dette eksempel bad redaktionen om ønsker fra medlemmerne med emner for tilsvarende artikler.

Endelig informerede Vibeke Ervø og Lidden Boisen Pedersen om sommerens kniplekongres i Caen, og Lone de Hemmer Egeberg fortalte lidt om bøger, der lå inde til anmeldelse samt om kunstneren Hanne Bangs ufuldendte værk "I en krig skal nogen dø", der ikke blev færdigt til Forårsudstillingen på Charlottenborg, fordi hun ikke havde modtaget tilstrækkelig mange broderede lommeværklæder til formålet – se TENEN 22. årgang nr. 2.

Endelig erklærede dirigenten generalforsamlingen for afsluttet, idet hun takkede for god ro og orden, hvorefter formanden omdelte årets generalforsamlingsgave, som bestod af den komplette samling af teksthæfter til Danmarks Folkelige Broderiers lysbilledserier.

Dirigent: Vibeke Ervø

Referent: Lis Slottved

Note: Regnskabet kan hentes fra dette blads side på Internet.

Tekstilgraffiti i det offentlige rum

Tekstilgraffiti / Strikkegraffiti / Craftivism / Jeg strikker – altså er jeg

Ordene er fanget ud af det foredrag, som Marie Koch holdt ved TENENS generalforsamling 10. marts 2012.

Vi har set billeder i TENEN om fænomenet, og også andre publi-

kationer har beskæftiget sig med emnet. Det synlige består af strikkede, hækledede eller broderede værker, ofte i form af en "pulsvarmer", der fastsys på en genstand som for

eksempel en træstamme, en cykelstang eller et gelænder. Altid et sted i det offentlige rum, hvor mange mennesker færdes. Man kan sige at byrummet bliver blødgjort, feminiseret og synligt ved hjælp af garnrester og nørkleri. Der er ofte en henvisning til en følelse eller en historie i værket og dets placering – selvom det ikke altid er muligt at opdage hvilken.

Det usynlige er den bevægelse der står bag graffitien. Kvinderne, for der kendes ikke til nogle mandlige udøvere, strikker om dagen – alene eller i flok – og om natten sniger de sig til det udvalgte sted og fastgør værket. Der er noget hemmeligt og gedulgt over arbejdet, fordi det officielt falder ind under begrebet hærværk. Af samme grund har de kvinder, som Marie Koch har interviewet, alle haft et dæknavn; og det har været svært at komme i forbindelse med kvinderne uden hjælp fra formidlere.

Indtil videre har man dog ikke hørt om, at en kvinde er blevet slået i retten for at have sat en uldmanchet på en lygtepæl. Så længe

graffiti: knitsea.blogspot.com

Marie Koch

hærværket kan klippes af med en saks bliver det nok tolereret – dette set i modsætning til den malede graffiti.

Efter fastgørelse tages der et foto af det pyntede træ, for derefter at blive lagt ind på de sociale medier som dokumentation.

Kan vi så bruge disse aktioner til noget i det håndværksmæssige forløb, spørger Marie Koch. Kan disse aktivister lære os noget i forbindelse med nedturen for de håndværksmæssige skrantende fag?

Konklusionen vil hun ikke ud med nu, men fortæller, at når hendes ph.d. afhandling snart er færdig, vil den blive lagt ud på nettet – og der kan svaret læses. TENEN vil få tilsendt linket, og dette vil derefter blive bragt i bladet.

Det var et fint og underholdende foredrag med gode billeder som illustration. Og der er nok flere end undertegnede, der nu vil lade øjnene afsøge det offentlige rum, for måske at opdage en lille farvet tekstilklat midt i det travle byrum.

Anni Bloch

Bog anmeldelser:

KEMI OG KLÆ'R – Tekstilkemi i historisk perspektiv. Redigeret af Ture Damhus, Anita Kildebæk Nielsen og Christian B. Knudsen. Historisk-kemiske skrifter nr. 20 – udgivet af Dansk Selskab for Historisk Kemi, 2011. ISBN 978-87-89535-36-4.

Bogen kan rekvireres hos selskabets sekretær Christian B. Knudsen – se www.historisk-kemi.dk eller ved henvendelse til Nyt Teknisk Forlag <http://nyttf.dk>. Pris 200 kr.

I april 2011 afholdt Dansk Selskab for Historisk Kemi symposiet Kemi og Klæ'r – Tekstilkemi i historisk perspektiv. Over 100 personer deltog og symposieprogrammet var et resultat af tæt samarbejde mellem dette selskab, Nationalmuseet, Center for Textile Research ved Københavns Universitet og Novozymes A/S i anledning af det Internationale Kemiår 2011.

På den måde blev der sat fokus på den spændende kemi, der findes i tekstilindustrien og i tekstilsammenhæng. Indlæggene foreligger nu i bogform.

Indledningen er skrevet af Ture Damhus og Joy Boutrup og er et mønstereksempel på begrebsafklaring af feltet – tekstiler og tekstilkemi, grundbegreber og processer.

Her defineres tekstiler som menneskeskabte produkter, som består af fibre sammenholdt ved friktion og bliver herved adskilt fra f.eks. læder med hensyn til måden, fibrene hænger sammen på. Grænsen mellem papir og tekstil er dermed flydende.

Der er angivet karakteristiske træk ved tekstilerne: de er lette, stærke, fleksible og porøse og dis-

Kemi & Klæ'r Tekstilkemi i historisk perspektiv

Redigeret af Ture Damhus, Anita Kildebæk Nielsen & Christian B. Knudsen

Historisk-kemiske skrifter nr. 20
udgivet af
Dansk Selskab for Historisk Kemi
2011

se træk defineres ligeledes. Fibrene som strukturelement gennemgås og på denne måde kan alle læsere være med fra starten i gangen fra naturfibre til syntetiske fibre. Mestertligt pædagogisk og klart begrebsarbejde. Sådan bliver overgangen til molekyleopbygninger og formler klar og forståelig også for lægmand.

Herefter følger Helge Krag med kapitlet: "Nogle aspekter af tekstilfarvningens kemihistorie, og vores TENEN-bestyrelsesmedlem konservator Maj Ringgaard er aktuell med to bidrag til bogen – dels med artiklen "Om indigo i arkæologiske tekstiler" sammen med Annemette Bruselius Scharff og alene med "Borhydrid til blegning – og konservering – af guldne tekstiler".

Mine kolleger i Dragtpuljen og på CTR: Kirsten Rykind-Eriksen og Karin Frei bidrager dels med en artikel "Einar Hansens arbejder 1920-

60 med syntetiske farvestoffer ved fremstilling af garner og funktionalistiske boligstoffer” og dels med “En ny geokemisk proviniensmetode til forhistoriske tekstiler”. Karin holdt ved boglanceringen et spændende oplæg om emnet, der klart viser hvor vigtigt det tværfaglige arbejde er for at kortlægge forhistoriske tekstiler. Hun laver strontium-isotopanalyser af forhistoriske tekstiler, der kan hjælpe med at afsløre “made-in” mærket af datidens klær – med spændende og uventede konklusioner til følge.

Joy Boutrup skriver også et kapitel om “Ætsetryk på tyrkisk rødt og reserver under anilinsort” – som kan ses på illustrationen fra bogens forside. Og så er kapitlet “Nedbrydning af plasticgenstande” af Mads Chr. Christensen og Yvone Shashoua en fin indføring i problemer omkring konservering af plastgenstande.

Novozymes og dansk industrihistorie bliver gennemgået i to artikler om enzymproduktion.

Ture Damhus skriver igen med kapitlet “Fra vaskefiasko til tekstilsucces – en overraskende udvikling med en industriel oxidoreductase”

Sonja L. Jensen og Inger Maaløe: *Lis Ahrenkiel - et liv med håndarbejde*. Forlaget FiberFeber 2011. 192 sider. 340 illustrationer i sort/hvid og farve. ISBN 978-87-92152 11 4. Vejledende udsalgspris er 298 kr.

I forordet beskriver fem personer, hvordan der i de fleste kreative udtryksformer findes ildsjæle, der livet igennem er med til at videregive, hvad de selv ved, kan og brænder

og sammen med Knud Aunstrup i et kapitel om “Afsletning af bomuldstekstil: en af de ældste anvendelser af mikrobielle enzymer – og kimen til verdens største enzymproducent”.

Endelig er Hans Adam Hagens kapitel “Cowboybukser og “stone wash” – mekanisk fysik versus biokemi” et flot bidrag til at forstå det danske industrieventyr omkring cellulaser.

Det er en fin bogudgivelse med tværfaglige indlæg om både meget gamle forhistoriske tekstiler og til moderne enzym- og cellulaseproduktion i Danmark, som enhver tekstilhistorisk interesseret læser kan få stor glæde af at læse. Gennemgangen af moderne industrihistorie på Novo er også et af bogens hovedaktiver. De ledende kræfter inden for udvikling af enzymproduktion og forskning er fint introduceret i et kapitel om forfatterne sammen med de kolleger inden for tekstilfeltet, jeg allerede har nævnt.

Susanne Lervad
gæsteforsker CTR, medlem
af Dragtpuljens Textilnet projekt

for. Lis Ahrenkiel er et typisk eksempel på dette.

I hendes CV står TENEN nr. 4 år 2000 nævnt, da vi, Lone og jeg, efter et besøg i Teestrup på Den klassiske broderiskole, skrev et indlæg om Lis A. Det var et givende møde og en øjenåbner for forståelsen af værdien af de gamle teknikker brugt i nutiden.

Bogen, der er udkommet i anledning af 15-års jubilæet for broderiskolen, 50-års jubilæet som undervi-

ser og så endelig Lis A's 70-års fødselsdag, bygger på interviews med Lis A, der fortæller til forfatterne.

Fra start til slut brænder begrebet håndarbejde igennem. Lis fortæller om sin fortid, sin opvækst, sin familie, sin undervisning mange steder og endelig om målet, der er Den klassiske broderiskole.

Bogen er desuden et sandt opslagsværk. Sjældent har jeg set så mange prøvestykker fint monteret. Alle mulige broderiteknikker er berørt – i stigende sværhedsgrad naturligvis! Ud over broderiet har patchwork også optaget meget af Lis A's energi, og her er der heller ikke noget, der er overladt til tilfældighederne. Alt er vel dokumenteret.

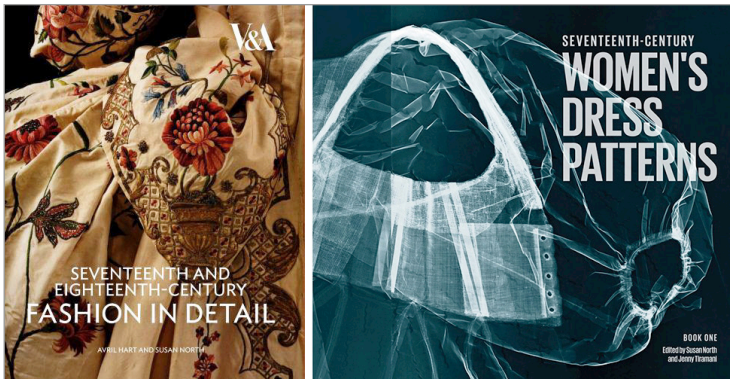
Bogen er derudover et fint opslagsværk hvad angår både det kulturelle og det faglige. Emnerne spænder vidt og understreger der-

med de mange berøringsflader, Lis Ahrenkiel har. Bogen er god at have på sin reol, da den giver et fint indblik i, hvordan livet har formet sig for en af vore kendte brodøser.

Vibeke Lilbæk

To bøger fra Victoria & Albert museet var jeg så heldig at få til anmeldelse:

Susan North: *Seventeenth-Century Women's Dress Patterns*. V & A Publishing 2011. ISBN 978-1-8-5177631-3. Fundet til ca. 300 kr. hos SAXO netboghandel.

Jeg tror, det er den mest gennemtænkte og gennearbejdede bog om beklædning, jeg har set.

Ved hjælp af fotografier, diagrammer og røntgenbilleder er hvert en-

kelt beklædningsstykke beskrevet. Vi føres gennem historik, detaljer i nærbilleder, kniple og broderiteknikker, mønstre og rækkefølge i syning – altsammen guidet af fagfolk, som på hvert enkelt felt er eksperter.

Man kan faktisk på basis af denne bog lave en kopi af disse museumsstykker, som dels stammer fra donationer og dels er købt på auktioner, når man ved renoveringer af ejendomme eller ved ejerskifte er blevet klar over eksistensen af disse utrolige stykker. Teknikkerne er beskrevet helt ned til antal sting pr. tomme, trådtykkelse og nåletype.

Jeg kan kun nævne et problem ved denne bog: der omtales priser fra skifter og pris for fremstilling af nogle af tingene, men der er ikke noget at sammenligne med som f.eks. dagløn eller madpriser.

Ellers er det for mig kun endnu en begrundelse for snart igen at besøge det guldrandede museum.

Avril Hart and Susan North: *Seventeenth and Eighteenth-Century Fashion in Detail*. V & A Publishing 2009. ISBN 978-1-8-5177567-5. Fundet til ca. 170 kr. hos SAXO netboghandel.

Konceptet er anderledes end i den første bog, idet man har emneopdelt og nok har skitser, men ikke deciderede arbejdstegninger og medtager tilbehør som knapper og sko. Til gengæld rummer bogen særdeles mange eksempler på beklædning. Der er nærbilleder af broderi og anden form for dekoration, som er så fine, at man faktisk kan kopiere tek-

nikker efter dem – eller i hvert fald blive stærkt inspireret.

Man bliver ydmyg over for det håndværksmæssige – den tætte quiltning, det flotte skrædderarbejde, forklaring på metoderne til afstivning, plissering som efter rining er blevet presset med flere forskellige typer strygejern – nogle så små, at de lignede legetøj. Der gøres opmærksom på stofbreddens indflydelse på konstruktionen, og bogen lægger vægt på oplysninger om modens små krusninger – også hvor de kun varer få år – samt stoftyper og fabrikationen af samme. Der er ligeledes omhyggelig omtale af, ved hvilke lejligheder, formelle, hof, eller almindelig brug disse luksuøse dragter blev brugt.

Der er meget lidt negativt at sige: man kunne ønske en markering på skitserne af placeringen af broderi, og så kunne dragterne med fordel være vist i tidsmæssig rækkefølge, så det var tydeligere at se, hvori stilændringerne bestod.

Alt i alt sidder man og er ved højlydt at sige ah! og næh! hver gang man vender et blad. Jeg kan slet ikke stå for et strikket skørt med indstrikkede billeder af dyr kun ved hjælp af skift mellem glat-vrang, og perlestrikket lavet med 2650 masker på en tid, hvor der ikke eksisterede rundpinde. Gad vide, hvor mange pinde, der har skullet bruges for at komme hele vejen rundt ...

Margit Ambeck

Dronningens kjoler. Katia Johansen, tekst og Roberto Fortuna, fotos. Gyl-dendal 2012. 223 sider. Illustreret. ISBN 987-87-02-11206-1. Pris 300 kr. indb.

Idéen med at beskrive dronningens kjoler med hendes egne ord tilføjet informationer om materialer og mode er fin, og hovedpersonen har sikkert ikke været svær at overtale, da hun er så levende interesseret i tekstiler, dragter, snit, farver og valg af den rette påklædning til enhver situation.

Det var hendes mor dronning Ingrid, der involverede hende og søstrene i at vælge stoffer, se opvisninger og franske modeblade og at bemærke snit og detaljer. Dronning Ingrids sikre smag har ført hende gennem de første mange år, og senere har hun støttet sig til store danske modeskabere, først og fremmest Jørgen Bender, men også Erik Mortensen og senest Birgitte Thaulow. Men dronningen kan sandelig også selv få vilde ideer, og man aner gennem fortællingen mange engagerede diskussioner i alle fremstillingens led. Takket være hendes fænomentalt gode hukommelse for overvejelser om anledning, anskaffelse, kvalitet og snit bliver det en livlig, spændende og oplysende beretning, og informationerne om hverdagens påklædning er i grunden lige så interessante som gallakjolerens parade.

Hendes position og virke kræver en stor garderobe, men fordrer også omtanke vedrørende forandringer, genbrug og pleje af dragterne. Stedse har hun brugt de allerbedste skræddere, og derved været en fin ambassadør for det gode håndværk.

Til de fleste af dronningens dragter hører en hat. De fleste af hattene er syet af hatte-mageren Vagn i København.

Tøjet har derfor kunnet holde længe og derved retfærdiggøre udgifterne.

Alligevel undrer man sig over, at hun har kunnet passe kjoler i 25 år. Hemmeligheden ligger i, at den dygtige skrædder beregner brede sømmerum og ekstra stof, så dragten kan lægges indtil to numre ud. Samtidig forberedes de store rober til at kunne bruges på flere måder, og overskydende materiale gemmes til senere brug.

Fortællingen dækker syv årtier og vækker mange minder om små og store begivenheder, som vi alle har del i. Et væld af private fotos giver historien ny dybde, og Roberto Fortunas nyoptagelser udfolder pragten i de store kjoler.

Alle medvirkende fortjener stor tak for denne lystvandring.

Lone de Hemmer Egeberg

Tidsskriftet *SFINX* årgang 2012 nr. 1 har temaet: Tekstiler. ISSN 0105-7618. Dette nr. koster 80 kr. og kan købes via www.tidsskriftetsfinx.dk

Temanummeret præsenterer i syv artikler Centre for Textile Research (CTR), Københavns Universitet. I

Noter

- Vi blev i dag trukket med ind på Designmuseum Danmarks udstilling Rokoko-mania, som er meget interessant og morsom. Mange af museets gamle fine kjoler og andet fra perioden er udstillet som iafsæt for tre danske beklædningskunstnere. Især Nikoline Liv Anderser var god og overraskende med sine sugerørskjoler og parykker af garnnøgler. Indtil 23.09.2012.

- Indtil 1. september kan man i Køge Museums café se en lille udstilling af moderne stumpwork. Stumpwork er betegnelsen for en type engelsk broderi, der opstod og var meget populær i 1600-tallet og som blev udført af overklassens kvinder. Dette broderi er tredimensionelt og danner dermed et relief ved en blanding af ophøjet broderi, der applikeres på en bund af quilt, og andre former for broderi.

Forsiden prydes af tre fragmenter af islamisk lampasvævet silke, som minder meget om ørnetæppet i Domkirken i Odense. Disse stammer dog fra et relikvieskrin i Spanien og findes nu på Davids Samling i København.

samarbejde med Nationalmuseet forsker man i antikkens tekstilproduktion, ressourcer, forbrug og genbrug både i Nordeuropa og i Middelhavsområdet.

CTR's forskning i fibre, mykensk tekstilproduktion, antikkens kilder, klæder og priskontrol for de forskellige led i produktionen omtales. Særligt sidstnævnte, som behandles af Mary Harlow i afsnittet Shopping med Diokletians prisedikt, præsenterer undertegnede for ny og spændende viden. Alle artikler er imidlertid velkrevne og letforståelige og giver et godt indtryk af CTR's spændvidde, dog med hovedvægt på Middelhavsområdet. De nord-europæiske fund kender vi jo også i forvejen.

Læs mere om centrets mange aktiviteter på www.ctr.hum.ku.dk

Lone de Hemmer Egeberg

Telefonliste for TENENs bestyrelse mv.

<i>navn</i>	<i>adresse</i>	<i>telefon / ePost</i>	<i>bverv</i>
Annet Laursen Skjelsager	Dorthesvej 2 3520 Farum	44 95 05 55 <i>silke-annet@silke-annet.dk</i>	formand + redaktion
Lone de Hemmer Egeberg	Teglgården 66 st.th 3460 Birkerød	45 81 05 05 <i>debemmeregeberg@gmail.com</i>	næstformand + korrektur
Bent Bille	Søndergade 66 5620 Glamsbjerg	64 72 15 65 <i>familien.bille@get2net.dk</i>	kasserer
Lis Slottved	Hjarupvej 10 6200 Aabenraa	74 63 03 50 <i>slottved@privat.dk</i>	sekretær + korrektur
Vibeke Lilbæk	Kollerødvej 39 3450 Allerød	23 92 42 85 <i>vofl3450@gmail.com</i>	redaktion
Maj Ringgaard	Helmsvej 37 2880 Bagsværd	21 40 43 76 <i>Maj.Ringgaard@natmus.dk</i>	bestyrelse
Tina Ejlersen	Hedebovej 29A 5750 Ringe	41 43 67 87 <i>tejlertsen@gmail.com</i>	bestyrelse
Hanne Frøsig Dalgaard	Bredebovej 33, 6.tv 2800 Lyngby	45 88 32 67 <i>hfd@tdcadsl.dk</i>	korrektur
Anni Bloch	Thingvalla Allé 5 2300 København S	32 59 59 77 <i>annibloch@gmail.com</i>	suppleant
Susanne Lervad	Lindevej 14 1877 Frederiksberg C	22 11 08 26 <i>sl@termplus.dk</i>	suppleant
Margit Ambeck	Lyshøjgårdsvej 87, 1.th 2500 Valby	36 30 61 50 <i>m.ambeck@gmail.com</i>	revisor
Hanne Schneller	N. Frihavnsgade 49, 2.tv 2100 København Ø	35 38 35 45 <i>hanne.schneller@hotmail.com</i>	revisor- suppleant
Susanne Nielsen	Grusgravvej 10 4660 Store Heddinge	56 50 11 26	forklæder
Vibeke Ervø	Åfløjen 4, 2. tv 2700 Brønshøj	44 85 18 44 <i>vibeke.ervo@gmail.com</i>	kalender
Frits Lilbæk	Kollerødvej 39 3450 Allerød	23 92 42 85 <i>vofl3450@gmail.com</i>	redaktion + webmaster

**DET ER NU, DER SKAL BETALES KONTINGENT
FOR 2012/13 TIL**

TENEN - DANSK TEKSTILHISTORISK FORENING

... GØR DET NEMT FOR KASSEREREN: BETAL PROMPTE OG HUSK AFSENDER ...

(pris og konto er i kolofonen på side 2)

ARoS

Et besøg på AROs – Aarhus Kunstmuseum, er altid spændende. I påsken 2012 var der en udstilling af de værker, der var nået gennem nåleøjet i forbindelse med **catch12**, der er årets junior biennale for 10-18 årige. Årets emner var billedkunst, skulptur, fotografi og video, og temaet var anderledes. Det var anden gang, denne form for hvert-andet-års arrangement er blevet afholdt.

Hver vordende kunstner måtte indsende op til fem værker til bedømmelse. De håbefulde unge mennesker kunne efter ønske møde en kunstner inden for deres interesseområde i en workshop.

Mit øje faldt straks på kjolen på væggen, og først senere gik det op for mig, at den var lavt af toastbrød. Det var en sjov og anderledes måde Clara Simone havde fremstillet et stykke "tøj"-kunst på. Maria Schmedes Enevoldsen havde tilsvarende lavet en "spencer" med vidt skørt - alt af lutter spillekort.

Besøgende kunne stemme på et kunstværk, der så efterfølgende ville få tildelt publikumsprisen.

VL

